

3rd NationalConference on language and literature
Well known figures and Celebraties

۱۶ اسفند ماه ۱۳۹۷

مشهد مقدس

زبان و ادبیات باستان و پیشانی
متون بهمانی

زرتشت در شاهنامه فردوسی

غزال حاج ملک

دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی

چکیده:

یکی از منابع فردوسی در آفرینش شاهنامه، کتاب اوستا و بخش های مختلف آن بوده است. زرتشت و دین او که به «دین بهی» معروف است، یکی از مهم ترین شخصیت هایی است که بعد از ظهور او، وقایع بسیاری رخ می دهد. زمان بعثت و یا پیامبری زرتشت در شاهنامه همزمان با پادشاهی گشتاسب است و چنانکه در شاهنامه و دیگر متون مربوط به آن دوران آمده است، نخستین جنگ های مذهبی نیز به نوعی در ایران آن زمان با ظهور زرتشت پیوند خورده است. سیمای زرتشت و دین بهی در شاهنامه بسیار مثبت ترسیم شده است و فردوسی پیروان «دین بهی» را «پرستنده خداوند یکتا» می داند و می گوید که «محراب» آنها «آتش» بود نه اینکه «آتش پرست» باشند. در شاهنامه فردوسی بسیاری از ویژگی های دین بهی نقل شده است. از جمله اینکه: دین بهی، راستی و درستی است؛ زرتشت از بهشت آمده است؛ دین زرتشت ضد جادوست، دین بهی ضد بیداد است، ضد دیو است و ... در پژوهش حاضر تلاش بر این است که سیمای زرتشت را در شاهنامه با توجه به شیوه برخورد شاهانی چون گشتاسب و دیگران نشان بدهیم و نظر فردوسی را درباره زرتشت و دین او مورد بررسی قرار بدهیم.

واژگان کلیدی: شاهنامه فردوسی، زرتشت، دین بهی (زرتشتی)، اوستا